

JEDLIŃSK

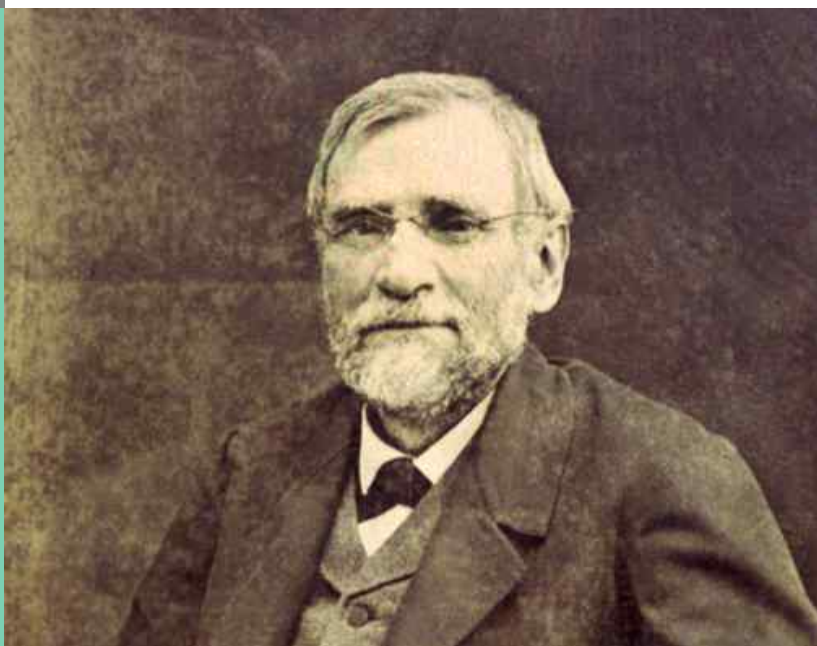
PRZYSUCHA

PRZYTYK

WIENIAWA

WOLANÓW

ZAKRZEW

**Rok 2014
- rokiem Oskara Kolberga**

**MAZURKI, OBERKI I FOKSTROTY
CZYLI ANDRZEJKI FOLKOWE
WE WRZOSIE!**

**PROMOCJA SZLAKÓW
KULINARNYCH I PRODUKTÓW
TRADYCYJNYCH W PRZYSUSZE.**

**GRZEGORZ KASDEPKĘ
W JEDLIŃSKU**

WIGILIA W JEDLIŃSKU

**GMINA PRZYTYK NA PIĄTKĘ
Z PŁUSEM!**

2013 ROK W LGD

Wstęp

Drodzy Czytelnicy!

W Wigilię Nowego Roku przedstawiamy Państwu ostatni w 2013 roku numer Biuletynu Informacyjnego Stowarzyszenia „Razem dla Radomki”. Przełom grudnia i stycznia jest dla wielu z nas miesiącem przemyśleń, podsumowań, wyciągania wniosków, które motywują nas do, dalszej pracy, aby z jeszcze większym zaangażowaniem wejść w nowy rok. Ten mijający okazał się dla nas bardzo pracowity, dlatego na łamach naszego wydawnictwa chcemy Państwu przybliżyć najważniejsze inicjatywy i wydarzenia związane z naszą działalnością, które miały miejsce w mijającym roku.

W Biuletynie znajdują Państwo również informacje o zbliżających się obchodach 2014 roku, który został uznany Rokiem Oskara Kolberga – naszego wybitnego etnografa, kompozytora, folklorysty, który utrwalił w 33 tomach monografii regionalnych - wierny obraz polskiej sztuki i kultury ludowej. Nie zabraknie relacji z Andrzejek Folkowych, Wigilii w Jedlińsku; seminarium poświęconego tworzeniu szlaków kulinarnych w świetle

zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu, które odbyło się w Przysusze.

Zachęcamy do dzielenia się swoimi uwagami i spostrzeżeniami na łamach Biuletynu. Zapraszamy do relacjonowania najważniejszych wydarzeń z życia naszych „małych ojczyzn” oraz do wspólnego redagowania naszego wydawnictwa.

Życzymy przyjemnej lektury!

Prezes Zarządu Stowarzyszenia
LGD „Razem dla Radomki”
Cezary Adam Nowek

Rok 2014 – rokiem Oskara Kolberga

Oskar Kolberg
Zbiory Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 6 grudnia 2013r. przyjął uchwałę uznającą rok 2014 Rokiem Oskara Kolberga. Dokument ten przypomina, że zbliża się 200. rocznica jego urodzin. Podkreślono w nim szczególne znaczenie dorobku i dokonań tego kompozytora, folklorysty i etnografa, które na stałe wpisały się w kulturę polską i europejską. Zwrócono uwagę na wielkość dorobku tego twórcy, na który składają się m.in. 33 tomy monografii regionalnych i tematycznych oraz ok. 200 artykułów z zakresu etnografii, folklorystyki, językoznawstwa i muzykologii.

Pragniemy Państwu przybliżyć postać Oskara Kolberga.

Henryk Oskar Kolberg urodził się 22 lutego 1814 roku w Przysusze, w powiecie opoczyńskim. Był synem przybyłego do Polski z Prus w 1796 roku inżyniera kartografa, Juliusza Kolberga i urodzonej pod Warszawą Karoliny Mercoeur, pochodzącej z rodziny francuskiej.

Rodzina na trwałe związała się ze środowiskiem intelektualnym i artystycznym Warszawy. Kolbergowie zamieszkali w oficynie Pałacu Kazimierzowskiego, sąsiadując z Chopinami i K. Brodzińskim. W latach 1823–1830 Oskar uczęszczał do Liceum Warszawskiego. Równocześnie z edukacją w Liceum Oskar pobierał naukę gry na fortepianie, najpierw u T. Głogowskiego, później w latach 1824–1830 u F. Vettera, z pochodzenia Łużyczanina, a także u J. Elsnera. Rok 1830 kończy młodzięczy okres w życiu Oskara: wybuch powstania listopadowego, a w 1831 roku umiera jego ojciec.

Młody Kolberg podjął pracę urzędnika, równocześnie kontynuując w latach 1835–1836 studia muzyczne

u I. F. Dobrzyńskiego oraz u K. F. Girschnera i K. Rungenhagena w Berlinie. Po powrocie do Warszawy uczył muzyki, Początkowo wiązał swoją przyszłość z karierą kompozytorską. Oprócz liryki wokalnoinstrumentalnej w centrum jego zainteresowań pozostawała muzyka fortepianowa. Z czasem Kolberg zarzucił twórczość kompozytorską i skierował swoje zainteresowania wyłącznie w stronę dokumentowania folkloru.

Już pod koniec lat trzydziestych zaczął zapisywać pieśni i melodie ludowe. Do roku 1840 zgromadził kilkaset zapisów pieśni. W latach 40-tych wydał też pierwsze zbiory pieśni ludowych przeznaczonych do śpiewu.

Od roku 1845 przez dwanaście lat pracował jako urzędnik w zarządzie kolei żelaznej warszawsko-wiedeńskiej. Jednocześnie podjął systematyczne badania terenowe, początkowo na Mazowszu, z czasem objął nimi cały obszar dawnej Rzeczypospolitej.

Kolberg współpracował z warszawskimi czasopismami, przede wszystkim z redakcją „Biblioteki Warszawskiej”, stanowiącą w ówczesnych warunkach swoisty salon literacko-intelektualny stolicy. Był współredaktorem Encyklopedii powszechnej S. Orgelbranda, opracował dla tego wydawnictwa większość haseł poświęconych muzyce.

W roku 1857 wydał *Pieśni ludu polskiego*, zawierające ponad 400 ballad i tyleż melodii tanecznych. Zbiór ten, w którym muzyka ludowa podana była w formie autentycznej, bez opracowania harmonicznego, został już ówczesnie bardzo wysoko oceniony. Kolberg planował wydawanie dalszych tomów pieśni, ale w 1865 roku opracował i zaczął realizować wielki plan zebrania źródeł dla nowej dziedziny nauki – etnografii. W tym samym roku ukazała się pierwsza część jego dzieła *Lud*. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusta, zabawy, pieśni, muzyka i tańce. Seria I. Sandomierskie. Odtąd konsekwentnie realizował tę nową koncepcję poprzez serie monografii regionalnych, tworzących w sumie obraz XIX-wiecznej kultury ludowej

W latach 1867–1869 wydał *Kujawy* jako serię III i IV *Ludu*, traktując tym samym *Pieśni ludu polskiego* z 1857 roku jako serię I i Sandomierskie jako serię II swego dzieła. Bezskutecznie szukał jednak wsparcia finansowego dla swego przedsięwzięcia. Brak materialnego poparcia dla edycji, sytuacja polityczna w Królestwie po powstaniu styczniowym oraz obietnica subwencji ze strony Krakowskiego Towarzystwa Naukowego skłoniły Kolberga do opuszczenia na zawsze Warszawy w roku 1871.

Oskar Kolberg zamieszkał pod Krakowem, najpierw w Mogilanach, u przyjaciela, towarzysza pierwszych wędrówek, Józefa Konopki, a następnie w Modlnicy we dworze Juliana, brata Józefa. Bliskość Krakowa, związek z jego środowiskiem naukowym, uzyskanie przez Galicję autonomii także w sferze nauki i kultury,

stwarzały znacznie lepsze możliwości pracy, niż te, na które pozwalała sytuacja w zaborze rosyjskim.

W 1873 roku Kolberg został członkiem korespondentem Akademii Umiejętności, a następnie przewodniczącym Sekcji Etnologicznej Komisji Antropologicznej Akademii. W roku 1878 udał się na światową wystawę do Paryża. Za swe wydawnictwa, eksponowane w dziale etnograficznym pawillonu austriackiego, otrzymał brązowy medal. Był jednym z patronów naukowych zorganizowanej w 1880 roku Wystawy Etnograficznej w Kołomyi.

Był to okres intensywnych badań w terenie oraz pracy naukowej i edytorskiej. Prowadził badania w Wielkopolsce i na Pomorzu, a także w całym zaborze austriackim od Małopolski po Podole i Pokucie (nie mógł jednak przekroczyć granic Królestwa Polskiego). Podczas pobytu w Modlnicy ukazały się kolejne tomy *Ludu*, m. in. *Krakowskie* (seria V–VIII), *Wielkie Księstwo Poznańskie* (seria IX–XV) i *Lubelskie* (seria XVI–XVII), współfinansowane przez Akademię Umiejętności.

W Modlnicy Kolberg mieszkał do jesieni 1884 roku, skąd przeniósł się do Krakowa, gdzie żył i pracował w warunkach niezwykle skromnych. Ostatnią podróż badawczą odbył w roku 1885 w Sanockie i Przemyskie. W latach 1885–1890 opublikował monografie: *Kieleckie* (seria XVIII–XIX), *Radomskie* (seria XIX–XX), *Łęczyckie* (seria XXII), *Mazowsze* (seria XXIV–XXVIII) i *Pokucie* (seria XXIX–XXXII), a także pierwszą część *Kaliskiego* (seria XXXIII) i *Chełmskiego* (seria XXXIII).

31 maja 1889 roku Oskar Kolberg obchodził jubileusz pięćdziesięciolecia pracy zorganizowany przez krakowskie środowisko naukowe i artystyczne. W lipcu tegoż roku zamieszkał w domu swego przyjaciela, a później wykonawcy testamentu, Izzydora Kopernickiego. Zmarł 3 czerwca 1890 roku, pochowany został na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Po śmierci Kolberga z pozostawionych przez niego materiałów Kopernicki zdążył wydać drugą część *Chełmskiego* (seria XXXIV) i *Przemyskie* (seria XXXV). Na początku XX-go wieku J. Treliak wydał jeszcze *Wołyń* (1907), a S. Udziela *Górny Śląsk* (1906) i *Tarnów*. Rzeszów (1910). Reszta materiałów pozostała w rękopisach aż do podjęcia edycji *Dzieł wszystkich Oskara Kolberga*.

Zarówno opublikowane przez Kolberga tomy jego *Ludu* i *Obrazów etnograficznych*, jak i pozostawione w manuskryptach materiały, stanowią bezcenne źródło do dziejów kultury narodowej. Opracowaniem i wydaniem tej spuścizny zajmuje się Instytut im. Oskara Kolberga w Poznaniu. Dotychczas ukazało się 85 tomów *Dzieł wszystkich*.

Martyna Sałek
Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

MAZURKI, OBERKI I FOKSTROTY CZYLI ANDRZEJKI FOLKOWE WE WRZOSIE!

Andrzejki Folkowe we Wrzosie
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Piękno tradycji ludowej co roku odżywa w ostatnich tygodniach listopada w niewielkiej miejscowości Wrzos położonej w gminie Przytyk. Wszystko to za sprawą organizowanej od trzech lat przez Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”, Stowarzyszenie „Wrzosowisko” i Publiczną Szkołę Podstawą we Wrzosie – inicjatywie o nazwie „Folkowe Andrzejki”, która na celu ma promocję folkloru, dziedzictwa kulturowego, oraz chęć przypomnienia pięknym zwyczajem polskiej wsi, którym były wiejskie zabawy ludowe, podczas których grane były huczne

mazurki, oberki i fokstroty!

Punktualnie o godzinie 17.00 – w sobotę 23 listopada, w wypełnionej po brzegi sali, przy obecności prawie 400 widzów Pani Jadwiga Kowalik – dyrektor PSP we Wrzosie zainaugurowała wydarzenie, wspominając o wartościach folkloru i kultury ludowej, które szczególnie jest ważne dla młodego pokolenia. I właśnie to młode pokolenie rozpoczęło koncert. Jako pierwsi wystąpili gospodarze – czyli zespół dziecięcy z Publicznej Szkoły we Wrzosie – w skład którego wchodzi uczniowie z najmłodszych klas. Następnie na scenie zaprezentowała się młodzież z Publicznego Gimnazjum w Przytyku z zespołu „Plejada”, która w swoim gorąco oklaskiwanym występie umiejętnie połączyła nowoczesne brzmienia z muzyką ludową. Po nich wystąpiła blisko 40 osobowa grupa artystów z zespołu młodzieżowego „Wolnianki” – która po raz kolejny udowodniła, że mimo młodego wieku jej członków, może śmiało zaliczać się do najlepszych zespołów ludowych naszego regionu.

Następnie wysłuchaliśmy pieśni i przyśpiewek regionalnych w wykonaniu Zespołu Śpiewaczego Koła Gospodyń Wiejskich z Bieniędziej, których wspomagali muzycy z Kapeli Czesława Golińskiego z Wawrzyszowa oraz Kapeli Ludowej „Kalina” z Marianowic. Grane przez kapele ludowe oberki i mazurki oraz fokstroty porwały licznie zebraną publiczność. Na scenie pojawiły się jedne z najlepszych kapel ludowych, posiadające wiele wyróżnień i nagród. Kapela Braci Tarnowskich - to jedna z najbardziej docenianych kapel ludowych - określana mianem twórców i mistrzów teatru weselnego, zwyczajowych spektakli odbywających się na weselach, jak również laureaci tegorocznego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu – najważniejszej imprezy w Polsce. Kapela Jana Wochniaka z Wieniawy, Krzysztofa Rokicińskiego z Siekluk oraz Kapela Tadeusza i Mariana Lipców z Wyganowa – to laureaci wielu prestiżowych festiwali i konkursów kapel, którzy zaprezentowali klasykę tanecznego repertuaru regionu radomskiego, bawiąc zebraną publiczność do późnych godzin nocnych.

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Andrzejkowe Folkowe we Wrzosie
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

PROMOCJA SZLAKÓW KULINARNYCH I PRODUKTÓW TRADYCYJNYCH W PRZYSUSZE.

O tym, jak tradycje kulinarne wpływają na rozwój naszej tożsamości kulturowej, a pielęgnowanie dziedzictwa w oparciu o produkty tradycyjne i regionalne stanowi klucz do rozwoju i szansę dla mieszkańców i dla producentów - rozmawiali przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Woj. Mazowieckiego, Stowarzyszenia „Razem dla Radomki” z przedsiębiorcami podczas zorganizowanej w miniony poniedziałek konferencji w Przysusze zatytułowanej nt. „Tworzenie szlaków kulinarnych w świetle zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu”.

Konferencja w której wzięło udział ponad 90 osób, w tym doradcy rolni, przedsiębiorcy, przedstawiciele jednostek samorządowych oraz uczniowie z Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II w Przysusze zorganizowana została z inicjatywy LGD „Razem dla Radomki”, Urzędu Marszałkowskiego Woj. Mazowieckiego oraz Urzędu Gminy i Miasta Przysucha. Jej celem było przybliżenie zebranym nie tylko informacji na temat tworzenia szlaków kulinarnych, ale również produkcja markowych produktów kulinarnych z terenu LGD. Spotkanie rozpoczęł Prezes LGD „Razem dla Radomki” Cezary Adam Nowek, który przedstawił zebranym sukcesy i działania podejmowane od 3 lat przez Stowarzyszenia na rzecz rozwoju i promocji produktów tradycyjnych i lokalnych. Anna Gawlička wraz z Krzysztofem Zaniewskim – przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego przybliżyli działania Sieci Dziedzictwa Kulinarne, z kolei Piotr Dominik ze Szkoły Wyższej Almater z Warszawy omówił koncepcję tworzenia szlaków kulinarnych w świetle zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu i rozwoju przedsiębiorstw w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich. Oprócz wystąpień przedstawiciele instytucji – swoje referaty i prezentacje przestawili przedsiębiorcy, którzy przygotowali również poczęstunek – degustację dla uczestników spotkania.

Zaprezentowane zostały markowe produkty regionalne, w tym przepyszne naturalnie mętne soki – Smaczek z Doliny Radomki – produkowane przez Gospodarstwo Sadownicze Moniki Bankiewicz; Wyroby Wędliniarskie „U Wójtowicza”; „Obwarzanek Odrzywolski” produkowany przez Pana Andrzeja Bińkowskiego, Piekarnia Michała Jurczaka z Przysuchy; dania lokalne i regionalne przygotowane przez firmę Camelot Elżbiety Bień, oraz miody Stowarzyszenia Pszczelarzy Ziemi Przysuskiej. Wszystkie stoiska degustacyjne, a przede wszystkich zaprezentowane na nich produkty cieszyły się dużym powodzeniem wśród uczestników spotkania, którzy mogli przekonać się, że produkty tradycyjne i regionalne, wytwarzane zgodnie z tradycyjnymi i naturalnymi metodami produkcji, zakorzenione w tradycji – cechują się najwyższą jakością, smakiem.

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Konferencja: Promocja szlaków kulinarnych i produktów tradycyjnych
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

GRZEGORZ KASDEPKE W JEDLIŃSKU

Grzegorz Kasdepke w Jedlińsku
fot: Gminna Biblioteka Publiczna w Jedlińsku

16 grudnia 2013 Grzegorz Kasdepke - autor wielu książek dla dzieci i młodzieży odwiedził Gminę Jedlińsk.

Spotkanie z uczniami klas III i IV – szkoły podstawowej odbyło się w Publicznej Szkole Podstawowej w Jedlińsku, a do spotkania doszło dzięki zaangażowaniu miejscowej Gminnej Biblioteki Publicznej. W imieniu dzieci pisarza przywitał Wójt Gminy – Wojciech Walczak oraz dyrektor GBP w Jedlińsku – Bożena Starzyńska.

Twórczość Grzegorza Kasdepke charakteryzuje się niezwykłym zrozumieniem psychiki dziecka i ciepłym humorem. Pisarz jest laureatem wielu prestiżowych nagród m.in. im. Kornela Makuszyńskiego za „Kacperiadę”, Nagrody Edukacja XXI za „Co to znaczy” i „Bon czy ton”. Spotkanie przebiegło w bardzo miłej i wesołej atmosferze. Pisarz odpowiadał dzieciom na wiele pytań. Uczestnicy, wśród nich również dorośli, mieli możliwość zakupu książek i otrzymania autografu.

Na zakończenie autor obiecał ponownie odwiedzić Jedlińsk!!!

Bożena Starzyńska
Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Jedlińsku

WIGILIA W JEDLIŃSKU

Msza święta, jasełka, wspólne śpiewanie kolęd i składanie życzeń – tak wyglądało niedzielne spotkanie wigilijne zorganizowane przez Wójta Gminy Jedlińsk – Wojciecha Walczaka, przy współudziale Gminnego Centrum Kultury i Kultury Fizycznej w Jedlińsku oraz Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”.

Wigilia to idealny moment, aby podziękować sobie wzajemnie za zaangażowanie, to także wyjątkowa okazja do podsumowania roku oraz wzmocnienia więzi. W Jedlińsku nie zabrakło ani tradycyjnych kolęd śpiewanych przez podopiecznych Gminnego Centrum Kultury i Kultury Fizycznej, ani dzielenia się opłatkiem, składania życzeń i stołu wigilijnego z potrawami świątecznymi.

Zapraszamy do obejrzenia foto-relacji. Zdjęcia autorstwa Pana Krzysztofa Sułka z Gminy Jedlińsk.

WIGILIA W JEDLIŃSKU

Zdjęcia autorstwa Pana Krzysztofa Sułka z Gminy Jedlińsk.

GINA PRZYTYK NA PIĄTKĘ Z PLUSEM!

Ponad 380 tys. zł oszczędności rocznie przyniesie gminie Przytyk utrzymanie nowoczesnej usługi oświetleniowej, w oparciu o najnowszą technologię świetlną LED.

Gmina Przytyk jako jedna z pierwszych w Polsce zdecydowała się na nowatorskie rozwiązanie, tzw. usługę oświetleniową o podwyższonym standardzie z zastosowaniem technologii LED-owej, dzięki której oszczędza ponad 380 tys. zł. W ubiegłym roku we wszystkich miejscowościach gminy, wymienione zostało ponad tysiąc lamp na energooszczędne – LED-owe. Zainstalowany został również system redukcji mocy i strumienia świetlnego, który pozwala na zmniejszenie natężenia światła w godzinach nocnych. Dzięki inwestycji zużycie energii spadło o ponad 60 procent, zmniejszyła się też znacznie emisja dwutlenku węgla do atmosfery.

Przykład gminy Przytyk – jako wzorowej gminy, która odebrała nagrodę na największą inwestycję LED – w Polsce, był omówiony podczas sympozjum poświęconego tematyce „Modele finansowania optymalizacji oświetlenia ulicznego w zakresie efektów ekologicznych i efektywności energetycznej”, które zorganizowane zostało w Hotelu Aviator w Radomiu w dniu 11 grudnia 2013 r. Zostały na nim omówione nowe modele finansowania oświetlenia ulicznego, na które środki pozyskiwane są z oszczędności uzyskiwanych z zmniejszonych opłat oświetlenia

ulic i dróg, jak również wskazany efekt ekologiczny, w postaci znacznego zmniejszenia emisji dwutlenku węgla.

W ubiegłych latach, gmina rocznie za zużycie energii elektrycznej płaciła ok. 506 tys. złotych. Używane wówczas były stare lampy – rtęciowe, sodowe, które zużywały więcej energii, ale i również jej mniej wytwarzały. Te kwoty stanowiły bardzo duże obciążenie dla budżetu, dlatego Wójt Gminy Przytyk – Dariusz Wołczyński zdecydował się wprowadzenie nowatorskiego rozwiązania, czyli na tzw. usługę oświetleniową o podwyższonym standardzie. W ramach usługi Wykonawca wymienił ponad tysiąc lamp na energooszczędne LED-owe, zainstalowany został system redukcji mocy i strumienia świetlnego, który pozwala na zmniejszanie natężenia światła w godzinach nocnych. Warto zaznaczyć, iż oszczędności powstałe w wyniku zmiany oświetlenia, przeznaczone zostały na modernizację oświetlenia, a część tej kwoty pozostała na koncie gminy.

Dzięki tej inwestycji zużycie energii spadło o ok. 60 procent. Dzięki tej zmianie rachunki za oświetlenie nie powinny przekraczać 122 tys. zł. Jest to największy projekt tego typu w Polsce i jeden z trzech największych w Środkowej Europie.

.....
Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

2013 ROK W LGD

Chcieliśmy przedstawić Państwu te inicjatywy, wydarzenia, które z perspektywy 2013 roku uważamy za najważniejsze. W dzisiejszym podsumowaniu prezentujemy pierwsze półrocze mijającego roku.

Podpisanie umów na dodatkowe środki finansowe dla Lokalnych Grup Działania z Mazowsza

Miesiąc styczeń rozpoczęliśmy od wygrania konkursu w którym otrzymaliśmy dodatkowe środki finansowe na działania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W dniu 28 stycznia 2013 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie podpisane zostały aneksy do umów o warunkach i sposobie realizacji lokalnych strategii rozwoju przez lokalne grupy działania z terenu województwa mazowieckiego. Wsparcie które otrzymaliśmy wyniosło 1 520 000,00 zł. Łączny budżet lokalnych grup działania, z którymi Samorząd

Województwa Mazowieckiego zawarł umowy 2 czerwca 2009 r. na realizację Lokalnych Strategii Rozwoju wyniósł wówczas 298 151 392,36 zł. W lipcu 2012 r. przeprowadzono ogólnopolski konkurs na wybór lokalnych grup działania w zakresie dodatkowych zadań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W województwie mazowieckim wybrano 7 lokalnych grup działania, które otrzymały środki w wysokości 39 125 058,00 zł, w tym do wykorzystania na działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Otrzymane środki finansowe pozwoliły nam na dalszą skuteczną realizację działań związanych z aktywizacją i rozwojem obszarów wiejskich, dzięki czemu przeprowadzone zostały dodatkowe nabory wniosków skierowane do beneficjentów w zakresie działań Osi 4 LEADER PROW 2007-2013.

Szynka Zdziechowska – na Liście Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi!

Również w miesiącu styczniu udało nam się uzyskać wpis na Listę Producentów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dla Szynki Zdziechowskiej. **Szynka Zdziechowska** – to kolejny po Salcesonie Wizytowym wyrób wędliniarski produkowany w Gospodarstwie Państwa Pysiak ze Zdziechowa, który wyróżniony został tytułem **Produktu Tradycyjnego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi**. Szynka Zdziechowska uzyskała pozytywną opinię i wpis na Listę w dniu 24 stycznia 2013 r. na podstawie wniosku przygotowanego przez Lokalną Grupę Działania „Razem dla Radomki”. Obecność „Szynki Zdziechowskiej” wśród 50 Produktów Tradycyjnych z terenu województwa mazowieckiego potwierdza jej wyjątkową jakość, wysmienity smak oraz wytwarzanie zgodne z tradycyjnymi metodami produkcji. Jest ona produktem najwyższej jakości, wytwarzana tradycyjnymi metodami w oparciu o naturalny skład surowców, pozbawionych konserwantów. Sposób produkcji sprawia że wyjątkowy smak wyróżnia ten produkt od innych podobnych wyrobów oferowanych na rynku. Smak jakim charakteryzuje się Szynka Zdziechowska przywołuje wspomnienia smaku tradycyjnej polskiej wędliny, które mogliśmy spotkać na polskich wiejskich stołach kilkadziesiąt lat temu.

Utworzenie stron internetowych dla organizacji pozarządowych z terenu LGD

W ramach realizacji projektu „E-learning skutecznym narzędziem rozwoju III sektora na wsiach” utworzyliśmy dla czterech organizacji pozarządowych nowoczesne witryny internetowe. Wśród organizacji które bezpłatnie otrzymały strony internetowe były:

Stowarzyszenie „Zakrzewiaki” z Zakrzewa
 Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Bierwce i Okolic
 Stowarzyszenie Razem dla Rozwoju z Bieniędziej
 Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Viribus Unitis z Sokolnik Mokrych

Dodatkowo po projekcie przygotowany został poradnik on-Line dla organizacji pozarządowych, dzięki któremu mogą Państwo poznać najważniejsze informacje dotyczące funkcjonowania organizacji pozarządowych, w szczególności w zakresie: prawno-technicznych aspektów funkcjonowania org.; PR i promocja NGO – kampania społeczna; sponsoring i fundraising; finanse w NGO; zasady i przepisy dotyczące organizacji wolontariatu, zarządzanie, monitoring i ewaluacja projektów;

Lokalna Grupa Działania Razem dla Radomki na Międzynarodowych Targach Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki Agrotravel 2013

Degustacje potraw regionalnych, warsztaty rękodzieła, ale również tańce, wspólna zabawa przy muzyce ludowej wykonywanej przez „wiejskich jazzmanów” czekały na gości stoiska wystawienniczego LGD Razem dla Radomki podczas Międzynarodowych Targów Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki Agrotravel w Kielcach, które odbyły się w dniach 5-7 kwietnia 2013 r.

Agrotravel - to impreza która na trwale wpisała się w kalendarz wydarzeń, w którym uczestniczy Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”. Tegoroczna edycja była czwartą na której promowaliśmy dziedzictwo kulturalne, turystykę oraz przedsiębiorców z terenu naszych gmin. W tym roku LGD „Razem dla Radomki” – pełniła również funkcję koordynującą na stoisku wystawienniczym Lokalnych Grup Działania Południowego Mazowsza, udostępnionym przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego.

Targi Agrotravel od 5 lat są miejscem szerokiej prezentacji krajów i regionów, prezentacji ofert i atrakcji turystyki wiejskiej. Organizowane są przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz

Świętokrzyską Organizację Turystyczną. Jest to największa tego typu impreza w Polsce - na której prezentuje i promuje się produkt turystyki wiejskiej. Co więcej Targi to również centrum spotkań potencjalnych nowych przedsiębiorców oraz partnerów do współpracy w zakresie budowania i rozwoju markowych i sieciowych produktów turystyki wiejskiej. Ideą imprezy jest szeroko rozumiana komercjalizacja usług turystyki wiejskiej i promocja obszarów wiejskich. Tegoroczną edycję odwiedziło ponad 20 tys. osób, które mogły zapoznać się z ofertą turystyczną zaprezentowaną na 150 stoiskach. Obok wystawców z Polski zaprezentowali się przedstawiciele Finlandii, Słowacji, Algierii, Węgier. Parkour, jarmark, czy regionalne wyroby kulinarne czy szeroka oferta wypoczynku na łonie przyrody to nie wszystko, co czekało gości na wystawie.

Przez trzy dni nasze stoisko odwiedziło kilkanaście tysięcy osób, które mogli spróbować pysznych dań regionalnych przygotowanych przez Koła Gospodyń Wiejskich z Bieniędźc i Chomętowa, zespoły śpiewacze Mirowianki, Grabowianki, Misz Masz oraz przez Stowarzyszenie Wiejskie Wysokina i Cetnia. Na stole nie zabrakło również wielokrotnie nagradzanych produktów - wyrobów wędliniarskim - w tym Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Szynki Zdziechowskiej” i „Salcesonu Wizytowego” przygotowanych przez Gospodarstwa Państwa Pysiak, przetworów z „Papyrki Przytyckiej”, tradycyjnego pieczywa z Piekarni Wacyń, czy naturalnie mętnych soków - Smakusia z Doliny Radomki. Dodatkowo atrakcją były pokazy rękodzieła ludowego - w wykonaniu rzeźbiarzy i garncarzy, a największym powodzeniem cieszyły się występy zespołów

śpiewaczych i kapel ludowych z terenu Lokalnych Grup Działania Południowego Mazowsza, które porwały do tańca i wspólnej zabawy licznie zgromadzoną publiczność. Stoisko Samorządu Województwa Mazowieckiego, na którym prezentowało się nasze LGD - należało do najbardziej barwnych i najchętniej odwiedzanych, co zostało również zauważone przez Organizatorów Targów, który przyznali specjalne wyróżnienie dla w konkursie na najciekawszy pawilon.

Nabory Wniosków

W dniach od 22 kwietnia do 17 maja przeprowadziliśmy nabory wniosków w zakresie działań Odnowa i Rozwój Wsi, Tworzenie i Rozwój Mikroprzedsiębiorstw, Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej oraz Małych Projektów, w ramach których

do dofinansowania skierowanych zostało ponad 20 projektów. Dzięki kolejnemu rozdaniu środków zbudowane zostanie m.in. Centrum Rekreacji w Gulinie, dwie świetlice wiejskie w gminie Wieniawa, czy nowoczesny kompleks Nordic Walking Parków na terenie 6 gmin tworzących LGD.

LGD Razem dla Radomki na Regionaliach!

Zdrowa, ekologiczna żywność, wyroby regionalne nasze rodzime i ze świata czekały na gości drugiej edycji Targów Produktów Regionalnych „Regionalia”, które odbyły się w trzeci weekend kwietnia w Centrum Targowym MT w Warszawie. Wydarzenie poświęcone jest szeroko pojętej zdrowej i ekologicznej żywności i wyrobom regionalnym. Ma na celu promocję lokalnych producentów żywności, którzy posługują się naturalnymi, ekologicznymi bądź tradycyjnymi sposobami jej wytwarzania.

W wydarzeniu uczestniczyło Stowarzyszenie „Razem dla Radomki” które na swoim stoisku zaprezentowało przedsiębiorców z terenu naszych gmin: Piekarnię „Wacyń”, Zakłady Przetwórstwa Mięsnego „Ted” z Przytyka, Gospodarstwo Sadownicze Moniki Bankiewicz – producenta naturalnie mętnych soków „Smaczek z Doliny”. Zaprezentowane zostały liczne materiały promocyjne i informacyjne (publikacje, mapy, informatory turystyczne, przewodniki, gadżety, ulotki i broszury promujące wypoczynek w Dolinie Radomki). Każdy z gości odwiedzających nasze stoisko mógł spróbować przepysznych produktów tradycyjnych: szynki szlacheckiej, salcesonu wizytowego, produktów regionalnych: golonki pieczonej, szynki surowo-dojrzejawącej, miódów odmianowych, jak również wyrobów piekarniczych – chleba żytniego z żurawiną, chleba gryczanego z ziemniakami. Dużym powodzeniem cieszyły się też naturalnie mętne soki jabłkowe.

E-learning w poznaniu naszego dziedzictwa - nowa inicjatywa LGD

Od kwietnia do czerwca realizowaliśmy projekt e-learning'owy skierowany do młodzieży (uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych) poświęcony historii, kulturze, dziedzictwa obszarów wiejskich. Zajęcia obejmowały swoim zakresem następujący zakres tematyczny:

- W mrokach prehistorii, bohaterowie rycerstwa średniowiecza i lokalna rewolucja przemysłowa w XVIII i XIX wieku;
- Folklor – ważny element życia mieszkańców wsi;
- Oskar Kolberg a współczesny folklor;
- Witold Gombrowicz (1904-1969). Biografia;
- Mniejszości narodowe i wyznaniowe;

Zśród blisko 200 uczestników, 4 najaktywniejszych uczestników otrzymało nowoczesne tablety multimedialne. Najaktywniejsze

szkoły otrzymały nowoczesny sprzęt komputerowy. Celem projektu było przekazanie wiedzy na temat bogatej kultury i dziedzictwa obszarów wiejskich, jej historii, pokazania informacji o ciekawych miejscach, architekturze, wydarzeniach, które na stałe zapisały się na kartach historii. Szkolenia przeprowadzone były w odmienny sposób, od wiedzy przekazywanej w szkołach na lekcjach historii i j. polskiego. Szkolenia przygotowane były w oparciu o materiały multimedialne, zawierały lekcje przygotowane w oparciu o nowe media i aplikacje, które będą potrafiły zaciekawić młodego odbiorcę. Przedstawiały najciekawsze informacje, historie, legendy i opowiadania.

Święto folkloru w Bieniędzicach

Kolejna edycja Jarmarku Ludowego odbyła się w niedzielę 26 maja 2013 r. w niewielkiej miejscowości Bieniędzice położonej w gminie Wołanów. Mimo deszczowej aury licznie przybyła publiczność do późnych godzin nocnych bawiła się przy dźwiękach kapel ludowych i zespołów śpiewaczych.

Jarmark Ludowy – organizowany przez nasze Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”, jest wydarzeniem, które ma na celu promocję folkloru i dziedzictwa kulturowego naszych małych ojczyzn. Ideą imprezy jest organizacja wydarzenia w małych miejscowościach, aktywizacja mieszkańców, kół gospodyń wiejskich i organizacji pozarządowych do wspólnego inicjowania i kreowania wydarzeń kulturalnych.

Dni Przysuchy i Dni Kolbergowskie

W pierwszy weekend w Przysusze – rodzinnym mieście Oskara Kolberga odbyły się 14 Dni Przysuchy oraz 54 Dni Kolbergowskie. Obydwie imprezy rokrocznie przyciągają liczne grono publiczności, którzy przyjeżdżają tutaj aby podziwiać występy ogólnopolskich gwiazd estrady, jak również występy autentycznych muzyków wiejskich, występujących w Mazowieckim Przeglądzie Folkloru. Wydarzenia te organizowane są przez Urząd Miasta i Gminy Przysucha, Dom Kultury w Przysusze, Towarzystwo Kulturalne im. Oskara Kolberga oraz nasze Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”, które od 4 lat współorganizuje imprezę.

W niedzielę odbyły się 54 Dni Kolbergowskie, będące jedną z najważniejszych na mapie naszego województwa imprez

promujących dziedzictwo kulturowe i folklor. Celem przeglądu jest popularyzacja i ochrona najcenniejszych tradycji autentycznego muzykowania i śpiewu ludowego oraz ukazanie twórczych aspiracji mieszkańców obszarów wiejskich. Udział w wydarzeniu wzięła rekordowa liczba ponad 300 wykonawców. Uczestnicy konkursu oceniani byli w 4 kategoriach, podczas których zaprezentowały się zespoły śpiewacze, kapele ludowe, soliści instrumentalni oraz soliści i śpiewacy. Całości wydarzenia towarzyszył kiermasz sztuki ludowej. Na stanowiskach prezentowane było kowalstwo, garncarstwo, wikliniarstwo, rzeźba ludowa, harfiacstwo i koronkarstwo.

Uchonorowano wielu muzyków, w kategorii zespołów śpiewaczych I nagrodę przyznano dla „Gałcunecek” oraz „Zakukała Kukułeczka” z Gałek Rusinowskich (gm. Rusinów). W kategorii kapel ludowych nagrodę otrzymała Kapela Tadeusza Jedynaka oraz Kapela Jana Kmity z Przystałowic Małych (gm. Rusinów), wyróżnienie przypadło Kapeli Braci Tarnowskich z Janiszewa. Najlepszymi solistami okazali się: Krystyna Ciesielska z Brogowej (gm. Rusinów), Maria Kowalska z Przystałowic Małych (gm. Rusinów) oraz Maria Janaczek z Łaguszowa (gm. Przytyk). Najlepszym solistą instrumentalistą okazał się Pan Tadeusz Sałbut ze Zwolenia.

Z wizytą u Kolberga. Przysuskie spotkania chórów.

W sobotnie popołudnie 15 czerwca 2013 r. mogliśmy wysłuchać przepięknego koncertu w wykonaniu chórów – odbywającego się w ramach cyklicznego wydarzenia, jakim są przysuskie spotkania chórów pn. „Z wizytą u Kolberga”. Tegoroczna edycja była pierwszą, którą współorganizowało Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”. Pozostałymi inicjatorami i organizatorami wydarzenia było Stowarzyszenie Chóru Nauczycielskiego Canto, Starostwo Powiatowe w Przysusze, Burmistrz Gminy i Miasta Przysusza, Towarzystwo Kulturalne im. Oskara Kolberga w Przysusze oraz Domu Kultury w Przysusze.

Pierwszy na scenie zaprezentował się Chór Miasta Szydłowca „Gaudium Canti”, którego występ został przyjęty gromkimi owacjami. Drugim wykonawcą, który zaprezentował się tego dnia – byli gospodarze imprezy – Chór Nauczycielski Canto z Przysuchy, który w tym roku obchodzi 20-lecie swojej działalności. Na przestrzeni tych lat występował ponad 200 razy na terenie całego kraju, jak i poza jego granicami. W 2010 r. został odznaczony medalem „Za zasługi w krzewieniu kultury polskiej” przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Komisja Europejska z wizytą w Stowarzyszeniu Razem dla Radomki

21 czerwca Stowarzyszenie Razem dla Radomki miało przyjemność być gospodarzem wizyty studyjnej w której uczestniczyli przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Celem spotkania z przedstawicielami Rady i Zarządu Stowarzyszenia „Razem dla Radomki” była prezentacja działań i inwestycji realizowanych ze środków Unii Europejskiej, w szczególności z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – w ramach funduszy przeznaczonych na działania dla samorządów, instytucji kultury i przedsiębiorców przez naszą organizację.

Uczestnicy wizyty odwiedzili Park Historyczny Rycerzy Bogurodzicy w Taczowie, zapoznali się z możliwościami produkcji Papryki Przytyckiej w nowoczesnym gospodarstwie Pana Krzysztofa Grzyba. Odwiedzili również „Zalew w Domaniowie” oraz jeden z najnowocześniejszych obiektów wypoczynkowych na Mazowszu – Pałac Domaniowski w Konarach. Kolejnym punktem wizyty było „spotkanie z dziedzictwem kulturowym i kulinarnym”, które odbyło się w Gminnym Centrum Informacji, Edukacji i kultury w Zakrzewie. Spotkanie rozpoczęła występ Kapeli Jana Wochniaka z Wieniawy, oraz Zespołu „Zakrzewiaki”, którzy to uczestniczyli w projektach finansowanych w ramach działania „Małe Projekty”.

Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Biuro Stowarzyszenia

ul. Wernera 9/11
26-600 Radom
tel./fax (48) 38 58 996

Biuro czynne w godzinach:

Poniedziałek 9.00-17.00
Wtorek – Piątek 8.00-16.00

Adresy e-mail:

zarzad@razemdlaradomki.pl
lgd@razemdlaradomki.pl
promocja@razemdlaradomki.pl

Strony www:

www.razemdlaradomki.pl
www.wdolinieradomki.pl
www.innowacyjnaradomka.pl
www.paprykaprzytycka.pl
www.elearning-szkolenia.eu
www.facebook.com/pages/LGD-Razem-dla-Radomki/115569261822956
www.razemdlaradomki.blip.pl

Biuletyn Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Radomki”

Zespół redakcyjny: Cezary Adam Nowek
Arkadiusz Ostrowski
Martyna Sałek
Bożena Starzyńska

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki”
Współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 – LEADER
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013